

## Kerkuil Achterhoek en Liemers jaarverslag 2018



### Broedsels

2019 was landelijk gezien een topjaar. Nog nooit hebben zo veel geregistreerde kerkuilen in ons land gebroed als in het laatste seizoen. In Friesland, in het veenweidegebied, was weer sprake van een veldmuis plaag, dat heeft geresulteerd in 60 broedgevallen van de velduil. In die zin leek 2019 wel op 2014: ook toen was er sprake van een veldmuizenplaag in Friesland en piekten alle muizeneters waaronder de kerkuilen. Ons landschap is wat meer gevarieerd, met een meer gevarieerd prooiaanbod voor de kerkuilen, maar als er in Friesland een plaag is, betekent dat dat de overlevingskansen voor de veldmuizen ook elders waarschijnlijk goed zijn geweest. De vraag is: hoe gaat het verder in 2020? Tot dusver is de winter extreem zacht en lijken de overlevingskansen voor de veldmuizen groot. Het lijkt erop, dat er de muizen met een flinke beginpopulatie aan het nieuwe seizoen kunnen beginnen, dus wie weet overtreft 2020 alle voorgaande jaren! Landelijk gezien kwamen ruim 3800 kerkuilparen tot broeden. In het jaar 2000 waren we al blij met 2000 broedparen! Sommige regio's kampen nog steeds met een tekort aan vrijwilligers, niet alle kasten worden gecontroleerd, dus het werkelijke aantal broedende uilen ligt waarschijnlijk nog wel een stukje hoger.

Op dit moment krijgen we regelmatig aanvragen voor kerkuilkasten, want 'er zit al een tijdlang een uil boven in de schuur', de uitgevlogen uilen, in ons gebied bijna 900, moeten natuurlijk een plekje verwerven.

jaar	Aantal eerste en tweede broedsels	Uitgevlogen jongen	Pullen per nest
2013	46	106	2.3
2014	86	457	5.3
2015	70	205	2.6
2016	167	669	4
2017	152	561	3.7
2018	185	587	3.2
<b>2019</b>	<b>177</b>	<b>814</b>	<b>4.6</b>

Tabel 1 broedsucces in de laatste jaren.

In ons werkgebied begonnen 177 kerkuilenparen aan het eerste broedsels, waarvan 171 paren met succes. 814 jongen werden als geringd ( 'uitgevlogen') geregistreerd, gemiddeld 4,6 per aangevangen broedsel. Over de laatste zes jaren werden gemiddeld 3.2 jongen per succesvol broedsel geringd, 2019 scoort dus aanmerkelijk beter dan het gemiddelde.

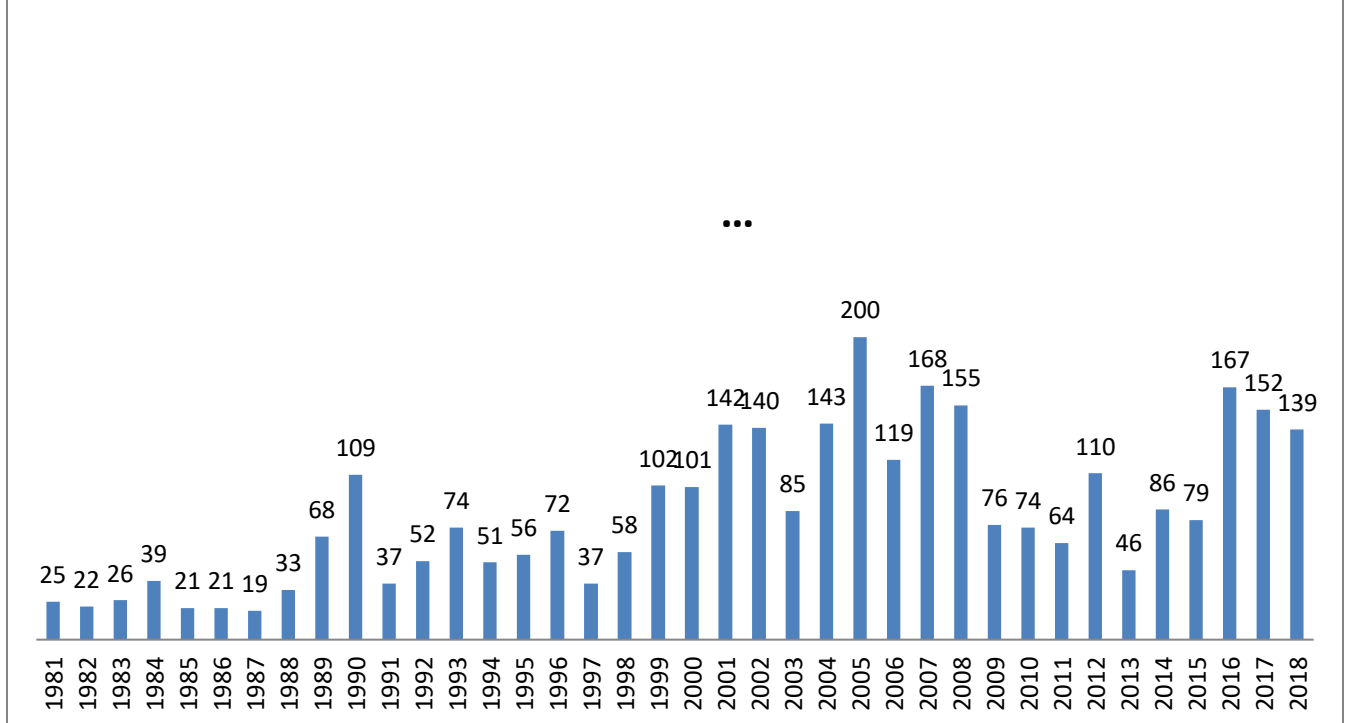
In 2019 werden 20 tweede broedsels geregistreerd, dat heeft nog 80 uitgevlogen jongen opgeleverd, 4 jongen per nest. Er waren geen geregistreerde derde broedsels.

Op de SOVON site staan de eerste kerkuilbroedgevallen voor 2020 alweer geregistreerd! Zijn dat de laatste van 2019 of de eerste van 2020?

	Aantal* territoria	Eerste broedse ls	Waarvan mislukt	Aantal juv. uitgevlogen eerste broedsels	Tweede broedsels	Waarvan mislukt	Aantal juv. uitgevlogen tweede broedsels
Dick Langwerden Andre Smit <b>Achterhoek west</b>	16	16	3	60			
Bert Veltman Ab Wisselink Joop Meking <b>Achterhoek west/midden</b>	32	32	1	142	3	1	8
Theo Weijers <b>Liemers zuid</b>	29	29	2	129	7	3	20
Maarten Hageman Jan Beerntsen Fred Balduk <b>Liemers west</b>	25	24	0	132	6	0	34
Frans Stam Hans Jansen <b>liemers</b>	17	17	-	91			
Wied Hendrix Marc Lieverdink <b>Hengelo Steenderen</b>	16	15	0	74	4	0	18
Henk Wesselink Dick Langwerden <b>Achterhoek oost</b>	44	44	0	186			
<b>Totaal</b>	<b>179</b>	<b>177</b>	<b>6</b>	<b>814</b>	<b>20</b>	<b>4</b>	<b>80</b>

Tabel 2. Overzicht broedsucces Kerkuil in de Achterhoek en Liemers in 2019 per subregio.

## Aantal 1e broedsels Kerkuil in de Achterhoek en Liemers

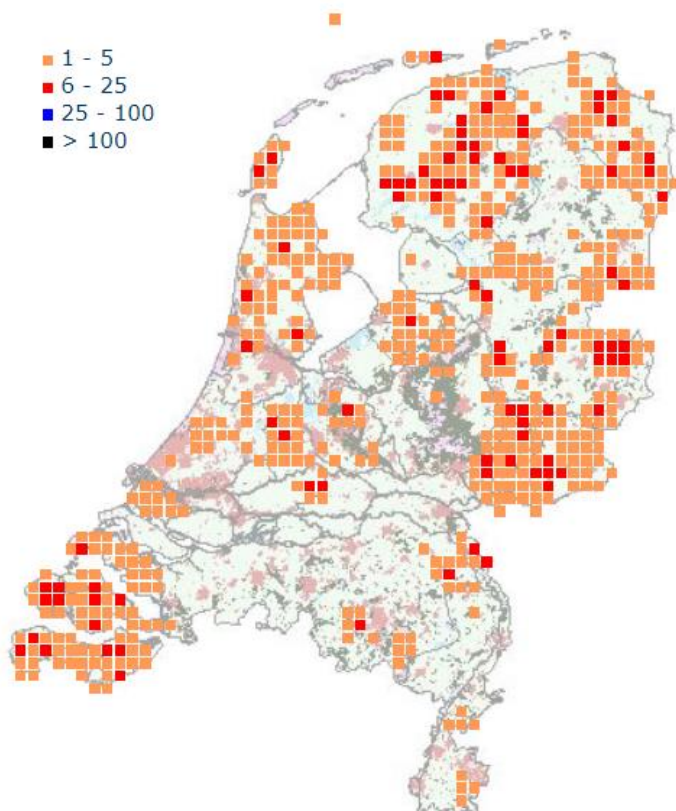


**Tabel 2: ontwikkeling van het aantal broedparen vanaf 1981 tot heden.**

## Nestkaart regionaal: ingevoerde gegevens van de kerkuil in 2019.

Jaar:

soort:



Atlasblokken met de meeste kaarten

Atlasblok:	Aantal:	Percentage:
1114	15	0,8
1047	14	0,7
1151	14	0,7
0622	13	0,7
1113	13	0,7
1122	13	0,7
1143	13	0,7
3837	13	0,7
0643	12	0,6
1141	12	0,6
2736	12	0,6
2836	12	0,6
4025	12	0,6
0653	11	0,6
0736	11	0,6
1142	11	0,6
2124	11	0,6
3838	11	0,6
4846	11	0,6
1038	10	0,5

Op het overzicht zijn de ingebrachte nest kaarten in de SOVON database te zien van de kerkuil in 2019. Onze oproep drie jaar geleden gedaan op de regionale bijeenkomst van de kerkuilengroep heeft geresulteerd in de invoer van vrijwel alle gegevens in ‘nestkaart’ of in ‘nestkaart light’, van SOVON. Compliment voor alle invoerders!!

In onze regio worden in vrijwel alle atlasblokken broedende kerkuilen vastgesteld. In de donkerrood gekleurde blokken meer dan 5 broedende uilen per blok. Je ziet, dat de blokken met de hoogste aantallen geregistreerde broedgevallen maar liefst op 14 of 15 broedgevallen uitkomen. Dat betekent per 2 km<sup>2</sup> een broedende kerkuil! De blokken 1114 en 1151 liggen in de buurt van Drachten, in het veldmuispiek gebied.



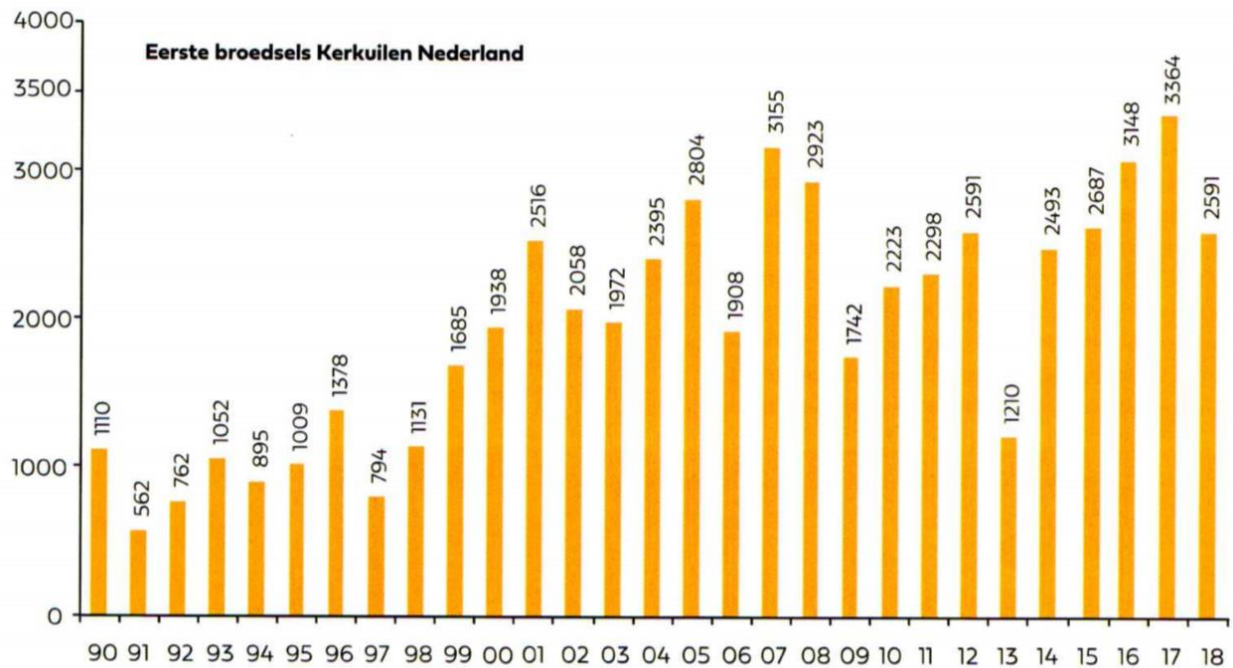
## Landelijk ontwikkeling van de kerkuilenpopulatie.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
	2019	totaal 1 e broed	waarvan mislukt 1 e broed	aantal juv 1 e uitgevlogen	niet gecontroleerd 1 e br	gem uitgevlogen		Totaal 2e broedsels	aantal juv 2e uitgevlogen	waarvan mislukt 2e broed	gem uitgevlogen		3 e Broed	Uitgevlogen	2018		kasten in de regio
1																	
2	Groningen	235	12	919		3,9		68	303	1	4,5		3	7	108	118%	495
3	Friesland	573	18	2005		3,5		121	473	8	3,9		5	23	408	40%	1640
4	Drenthe	328	32	900		2,7		37	91	1	2,5				208	58%	
5	West-Overijssel/ NO Polder	309	19	1329		4,3		21	76	2	3,6		1	5	235	31%	
6	Twente	170	5	768		4,5		5	11	1	2,2				135	26%	500
7	Achterhoek-Noord	103	7	450		4,4		1	2		2,0				72	43%	410
8	Achterhoek-Liemers	177	6	814		4,6		20	80	4	4,0				184	-4%	
9	Veluwe	169	17	714		4,2		9	40		4,4				98	72%	840
10	Betuwe-Oost					#DEEL/0!					#DEEL/0!				36	-100%	
11	Flevoland / Zuid	93	6	381		4,1		41	159	7	3,9		1	5	61	52%	
12	Flevoland / Oost	41	1	178		4,3		17	50	4	2,9				28	46%	89
13	Utrecht-Betuwe-West	124	5	491		4,0		33	126	3	3,8				78	59%	450
14	Noord-Holland	218	16	740		3,4		60	188	5	3,1				154	42%	900
15	Zuid-Holland	228	6	844	14	3,9		52	181	7	3,5		1	0	110	107%	
16	Zeeland	219	18	653	34	3,0		59	145	8	2,5				169	30%	577
17	Noord-Brabant	622	22	1901		3,1		10	28		2,8				435	43%	2030
18	Limburg	170	11	714	1	4,2		11	30	2	2,7				118	44%	1000
19	Totaal	3779	201	13801	49	3,7		565	1983	53	3,5		11	40	2637	43%	8931

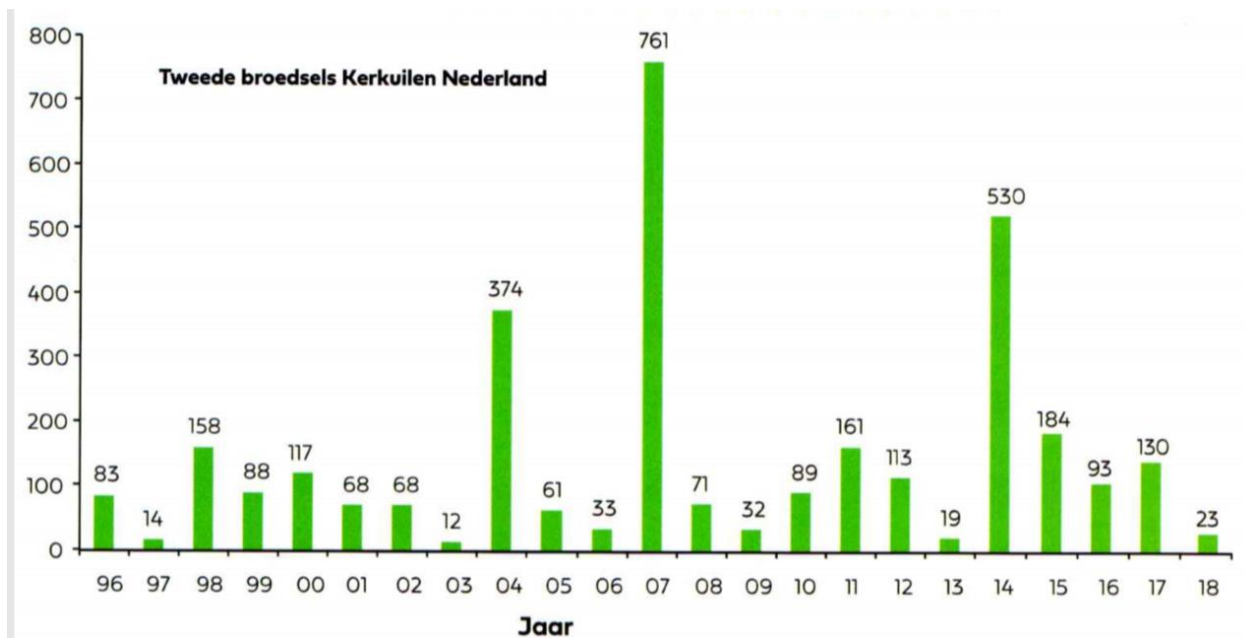
In het overzicht het broedsucces van de kerkuil per regio.

Als het om inwoneraantallen gaat, worden Achterhoek en Liemers vaak als krimpregio's aangemerkt. Ook ons aantal broedende kerkuilen nam iets af en wel met 4 %. Een groot verschil met andere regio's, die allemaal een forse toename lieten zien, tot wel meer dan 100%!

Gelet op het aantal uitgevlogen uilen per succesvol broedsel zitten we echter aan de top met 4.6. Opvallend is de gelijkenis met Twente 4.5 en Achterhoek Noord 4.4. Niet verwonderlijk natuurlijk, want ook het landschap vertoont grote gelijkenis.



**Grafische weergave van de landelijke ontwikkeling van het aantal broedparen vanaf 1990 tot en met 2018**



Wied Hendrix

[whendrix@kickxl.nl](mailto:whendrix@kickxl.nl)

